

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42677
Nom	Mediació i arbitratge en dret sanitari
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2122 - M.U. en Mediació, arbitr. gestió conflictes en dret privat	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2122 - M.U. en Mediació, arbitr. gestió conflictes en dret privat	13 - Mediació i arbitratge en dret sanitari	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ALVENTOSA DEL RIO, JOSEFINA	50 - Dret Civil

RESUM

L'assignatura consta de tres apartats bàsics.

En un primer apartat s'exposa el panorama general sobre la protecció del dret a la salut en el sistema sanitari espanyol, amb referència expressa als principis que regixen el dit sistema, en relació amb els principis bioètics i d'humanització de la medicina, així com als drets que es reconeixen en la legislació sanitària als usuaris i pacients.

En un segon apartat s'analitzen les situacions de conflicte que es produïxen en l'àmbit sanitari, les característiques i especialitats de les mateixes, i les possibilitats de resolució de conflictes en el dit àmbit, amb especial referència a la resolució de conflictes de manera extrajudicial: arbitratge i mediació.

Finalment, s'aborda l'estudi de la mediació en l'àmbit sanitari, la regulació que li és d'aplicació, la regulació de la mateixa en altres països on s'ha desenrotllat més prompte que en el nostre, el contingut de la mateixa, i la seua particular aplicació en la relació assistencial, amb referència al context legal en què s'enquadra la dita mediació.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2122 - M.U. en Mediació, arbitr. gestió conflictes en dret privat

- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Elaborar i manejar els escrits, informes i procediments d'actuació més idonis per als problemes suscitats.
- Adquirir els instruments per a poder planificar, ordenar i canalitzar activitats de manera que s'eviten en la mesura que es puga els imprevistos, es prevegen i minimitzen els eventuais problemes i s'anticipen les seues solucions.
- Contemplar en conjunt i tenir en compte els diferents aspectes i les implicacions en els diferents aspectes de les decisions i opcions adoptades, sabent triar o aconsellar les més convenients dins de l'ètica, la legalitat i els valors de la convivència social.
- Participar en debats i discussions, dirigir-los i coordinar-los i ser capaços de resumir i extreure'n les conclusions més rellevants i acceptades per la majoria.
- Conèixer i utilitzar amb fluïdesa les categories, prescripcions i procediments rellevants per a cada cas i els seus antecedents i solucions més significatives.
- Analizar y delimitar el ámbito de derecho dispositivo específico de la materia en cada supuesto de la resolución alternativa de controversias.
- Aplicar les diferents tècniques i coneixements jurídics a la resolució pràctica dels procés de mediació i arbitratge de matèries específiques.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Los/as estudiants hauran d'adquirir les competències generals i desenrotllar determinades competències específiques, entre les que cal assenyalar:

Adquirir la capacitat per a analitzar els distints tipus de conflictes que es produïxen en l'àmbit sanitari.

1. Conèixer el marc legal (concepte, contingut, abast i efectes jurídics) dels instruments (arbitratge i mediació) utilitzats en la resolució extrajudicial dels conflictes que es produïxen en l'àmbit sanitari.
2. Aprendre a aplicar les tècniques de la mediació en el context de la sanitat.

Manejar els recursos necessaris per a desembolicar-se en el conflicte i en les estratègies per a gestionar i solucionar eficaçment els dits conflictes en l'àmbit sanitari

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La Mediació i l'Arbitratge en l'àmbit de la sanitat. El Sistema sanitari espanyol.

1. El dret a la protecció de la salut en el nostre ordenament jurídic.
2. Sistema Sanitari Espanyol. Marco jurídic de referència.
3. Principis rectors en la sanitat.
4. Canvis de perspectiva en l'àmbit de la salut. La incorporació dels principis bioètics i la humanització de la salut.
5. Subjectes implicats en la relació sanitària. Drets i deures de pacients i professionals sanitaris.

2. Situacions de conflicte en l'àmbit sanitari.

1. Situacions de conflicte en l'àmbit sanitari. Característiques i especificitats.
2. Tipus de conflictes.
3. Resolució de conflictes: A) Via judicial. B) Via extrajudicial: Arbitratge. Mediació.

3. Mediació en l'àmbit sanitari.

1. Marco conceptual de la mediació sanitària.
2. Regulació aplicable. Referència a la legislació estrangera.
3. Objectius de la mediació en l'àmbit sanitari.
4. Contingut i abast de la mediació en salut.
5. Agents implicats en el servei de mediació: Prestadors i destinataris de la mediació.
6. Estudi de casos.

4. Mediació en la relació assistencial.

1. La relació metge-pacient. Noves perspectives en el mode d'entendre la relació assistencial.
2. Principi d'autonomia de la voluntat del pacient. Regulació estatal i autonòmica. El consentiment informat. Excepcions i límits al dit consentiment. Consentiment per representació. Situació específica dels menors d'edat.
3. Estudi de casos.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	18,00	100
Tutories reglades	12,00	100
TOTAL	30,00	

METODOLOGIA DOCENT

1. Exposició teòrica dels continguts del mòdul. Per part del professor responsable de l'assignatura s'utilitzaran les hores corresponents en l'explicació teòrica dels continguts fonamentals de l'assignatura. Les dites exposicions tenen per objectiu facilitar la comprensió de dites continguts a los/las estudiants.
2. Estudi de casos pràctics. Exposició i anàlisi de casos de mediació sanitària; anàlisi de la jurisprudència; debat entorn de qüestions puntuals sobre conflictes en matèria sanitària; visualització de vídeos sobre casos específics (anàlisi i debat) .
3. Assistència de mediador invitat. Sessió especial pràctica de mediador invitat pel professor responsable de l'assignatura.
4. Treball grupal. Organització de grups de treball presencials per a emular la resolució d'un cas pràctic sobre la matèria a tractar.
5. Materials complementaris. El professor responsable proporcionarà materials complementaris a los/las estudiants per a posteriorment analitzar-los en les classes presencials.

AVALUACIÓ

Avaluació contínua. S'avaluarà a los/las estudiants a través del seguiment setmanal sobre les activitats proposades en el desenvolupament del programa... 30%

Prova final. S'avaluarà una prova objectiva sobre les matèries tractades... 70 %

Nota final. S'atribuirà segons l'avaluació obtinguda en els dos paràmetres anteriors... 100%

El sistema d'avaluació serà el mateix a primera que a segona convocatòria

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Alventosa del Río, J.; Cobas Cobiella, M^a.E., Marco conceptual de la mediación sociosanitaria. Ponencias de Expertos en Mediación. VIII Conferencia Internacional del Foro Mundial de mediacion: Tiempo de mediación, liderazgo y acción para el cambio, II. Venezuela: Edita República Bolivariana de Venezuela, 2012, pp. 198-204.
- Armadans, I.; Aneas, A.; Soria, M.A.; Bosch, LL., La mediación en el ámbito de la salud. Medicina clínica, 133, (05), 2009.
- Coto Jiménez, R., Mediación sanitaria, Mediatio: mediación, núm. 4, 2013, pp. 32-46.
- García Villaluenga, I., Tomillo Urbina, J., Vázquez de Castro, E.(Codirectores), Mediación, arbitraje y resolución extrajudicial de conflictos en el siglo XXI. Tomos I y II. Ed. Reus, Madrid, 2010.
- Carnero de Blas, M. , Mediando en salud. Una propuesta de Mediación Sanitaria en Hospitales. Revista de Mediación, 5, (10), 2012, pp. 13-18
- Cayón de las Cuevas, J. (2010). Resolución extrajudicial de conflictos sanitarios: manifestaciones jurídico-positivas y posibilidades de futuro. Mediación, arbitraje y resolución extrajudicial de conflictos en el siglo XXI, 2, (Arbitraje y resolución extrajudicial de conflictos), (coord. por Leticia García Villaluenga, Jorge Luis Tomillo Urbina, Eduardo Vázquez de Castro, Carmen Fernández Canales). Madrid: Editorial Reus, 293-330.
- Luquin Bergareche, R., Los conflictos sanitarios: hacia un nuevo ámbito de la mediación, Nuevas perspectivas jurídico-éticas en Derecho sanitario, PP 611-628

Complementàries

- AA.VV., Ponencias de Expertos en Mediación. VIII Conferencia Internacional del Foro Mundial de mediacion: Tiempo de mediación, liderazgo y acción para el cambio, II. Venezuela: Edita República Bolivariana de Venezuela, 2012, pp. 198-204.
- Aragon de la Calle, M., Pérez Caballero, M^a.L., Quintana García, A., La mediación familiar en el contexto de los problemas sanitarios, Revista de mediación, núm. 3, 2009, pp. 16-27.
- Barona Vilar, S., Mediación en asuntos civiles y mercantiles en España. Tras la aprobación de la Ley 5/2012, de 6 de julio, Tirant Lo Blanch, 2013.
- Cobas Cobiella, M. E., .Autonomía de la voluntad y Mediación. Algunas notas sobre la cuestión, Ortega Giménez, A, Cobas Cobiella, M. E. (Codirectores), Mediación en el ámbito civil o familiar, penal e hipotecario. Cuestiones de actualidad, Economist& Jurist, Difusión Jurídica, 2013.
- Moro Yepes, M^a. P., Lerena Tejón, J., El trabajador social como agente de cambio en cuidados paliativos, Documentos de trabajo social: Revista de trabajo y acción social, núm. 49, 2011, pp. 270-276.
- Mola Sanna, B., Igual Ayerbe, B., La gestión del conflicto en el ámbito de la salud, <http://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=2551664>Revista ROL de enfermería, Vol. 33, Nº. 2, 2010.
- Novel Martí, G., Mediación organizacional: desarrollando un modelo de éxito compartido, Madrid:

Editorial Reus, 2010.

